

CARL GUSTAV JUNG

Psikanaliz alanındaki çalışmalarıyla bir asra damgasını vuran Freud terapinin amacının bilinçaltını bilinçli hale getirmek söylemişti. Ve bir teorisyen olarak bunu çalışmalarının baş hedefi yaptı. Fakat aynı zamanda bilinçaltını pek de hoş bir şey olarak algılamamamıza yol açtı; burası yanan arzuların , kötü huylar ve cinsel tutkuların derin çukuru, korkulu deneyimlerin gömüldüğü bir yerdi. Bu haliyle bilinç yüzeyine çıkarmak isteyeceğimiz bir şey değildi.

Onun genç çalışma arkadaşlarından Carl Gustav Jung ise içimizdeki bu uzayı araştırmayı hayatının ve çalışmalarının amacı yapacaktı. Jung Freudyen teoriyle güçlenmiş temelinin yanında mitoloji, din ve felsefe alanlarında derin bir bilgiye sahipti. Özellikle Siyonizm, Kimya, Kabala ve Hinduizm ve Budizm'deki benzerleri gibi karmaşık mistik geleneklerin sembollemeleri konusunda oldukça bilgiliydi.

Jung ayrıca rüyalar ve zaman zaman görüntülerle ileriye algılama kapasitesine sahipti. 1913 sonbaharında dev bir selin Avrupanın büyük bir bölümünü içine alarak doğduğu yer olan

İsviçre'nin dağlarında durduğu hayalini gördü. Yüzlerce insan sulara boğuluyor ve medeniyet yıkılıyordu. Ardından sular kana dönüşüyordu. Bu görüntüyü daha sonraki haftalarda sonsuz kışın, kandan nehirlerin rüyaları takip etti. Jung bunun bir psikoza dönüştüğünden endişe etmeye başlamıştı.

Aynı yılın Ağustos'unda 1. Dünya Savaşı başladı. Jung bir bağlantı olduğunu hissetti; bir birey olarak kendisi ve genel anlamda insanlık arasında açıklanamayan bir tür bağlantı vardı. Jung o tarihten 1928'e kadar, daha sonraki tüm teorilerinin temelini oluşturacak ve bir bakıma acı veren bir benliğini arama sürecine girecekti.

Jung tüm rüyalarını, fantazilerini, hayallerini dikkatlice kaydetmiş; ayrıca onları çizerek, resmederek ve heykellerini yaparak göz önüne sermiştir. Deneyimlerinin kendilerini kişileştirme eğiliminde olduklarını gören Jung, bu keşfinin sonunda yaşlı bir bilgin ve onun yanındaki küçük bir kızla karşılaşmıştır. Yaşlı bilgin bir dizi rüyadan sonra bir tür ruhsal rehber haline dönüşmüş; küçük kız ise dışı ruh "anima"yı temsil ederek onun bilinçaltının derinlikleriyle iletişime geçmesinde temel araç olmuştur.

Jung'un anlatımıyla bilinçaltının kapısında derimsi kahverengi bir cüce bekliyordu. Bu, Jung'un egosunun ilkel yoldaşı "gölge" idi. Jung rüyasında kendisinin ve cücenin "Siegfried" adını verdiği sarışın güzel bir genç kızı öldürdüğünü gördü. Jung'a göre bu, bir süre sonra tüm Avrupada derin bir üzüntü yaratacak zafer ve kahramanlık düşkünlüğünün tehlikelerine işaret eden bir uyarıydı –aynı zamanda da kendisinin Sigmund Freud'u kahramanlaştırma eğiliminin tehlikeleri hakkında bir uyarı!

Jung ölümler ile ilgili de pek çok rüya gördü; ölümler, ölümlerin toprakları ve ölümlerin yükselişi hakkında. Bunlar tamamıyla bilinçaltını temsil ediyordu –Bu Freud'un üstünde fazlaca durduğu nispeten "küçük" kişisel bilinçaltı değil, tüm insanlığın kolektif bilinçaltıydı ve tüm ölümleri, kişisel hayaletlerimiz de dahil, kapsayabilirdi. Eğer mitolojiyi, geçmişi yeniden anımsayabilirsek, bu hayaletleri de anlayabilecek, ölümlerden huzursuz olmayacak ve zihinsel hastalıklarımızı iyileştirebilecektik.

Jung'u eleştirenler basitçe Jung'un kendisinin de tüm bunlar olurken hasta olduğunu iddia

etmişlerdir. Fakat Jung'a göre ormanı anlamak istiyorsanız, yalnızca kıyıda bir ileri bir geri gezinmekle yetinemezsiniz. Ona yaklaşmalı ve içine girmelisiniz, ne kadar tuhaf ve ürkütücü görünürse görünsün...

Eşzamanlılık –Jung'un Gerçekliğe Yanıtı

Bilim Çağının prensi olarak bilinen ünlü düşünür Carl Gustav Jung, çalışmalarıyla entelektüel dünyanın devi haline gelmiştir. Jung, analitik psikanalizin kurucusu olarak kabul edilmektedir. Freud'un yakın bir çalışma arkadaşı olan Jung 1914'te ondan bağımsız olarak kendi analitik psikoloji ekolünü oluşturmuştur. Jung'un kurum testleri, ESP, öngörü, nedensel astrolojik kesişimlerin bağladığı "anamlı rastlantılar" üzerindeki çalışmalarından elde ettiği bilgiden aldığı ilham, ümit verici ama tamamlanmamış istatistiki verilerden güç alan ipuçlarıyla birleşince bu, bir kollektif bilinçaltı teorisinin gelişmesini sağlamakla kalmamış aynı zamanda kültürel araştırmalar, özellikle mitoloji ve din üzerine yapılan çalışmalar üzerinde önemli etkiler doğurmuştur.

Jung her ne kadar bilimselliğin gücüne inanıyor ve gerçeği bulma yolunda uygulamacı methodları herkes kadar kullanıyorduydu da, bilimsel anlayışın doğal ve sosyal dünyaların insan-dışılaştırılmasına yol açtığını söylemiştir. "*Doğal fenomenleri daha önceden olduğu gibi bilinçsizce kabulleniş kayboldu*" . Sorunun temeli ontolojik iddiaların standart karmaşık kümesinde yatar. Jung, ısrarla zihnin öğelerinin en az dış dünyada gördüklerimiz kadar gerçek olduğunu vurgulamıştır; kastettiği şey açıkça ortadadır ve kimse reddedemez.

1951'de İsviçre'deki Eranos Konferansında verdiği bir derste, Jung klasik eşzamanlılık olarak gördüğü olaylara örnekler vermiş ve bunları zihinsel olayların hem rüyalarda hem de uyanıklık

halinde kollektif bilinçaltını sembolik ve fiziksel varlık eş düzlemlerinde etkilemekle kalmayıp ondan etkilendiklerine ve çoğu zaman zaman, uzay ve istatistiki olasılık kavramlarını aştıklarına bir kanıt olarak göstermiştir.

TEORİ

Jung'un teorisi, insan zihnini 3 bölüme ayırır. Bunlardan ilki Jung'un bilinçli akıl olarak tanımladığı ego'dur. Bununla yakından bağlantılı ikinci bölüm ise kişisel bilinçaltıdır ve o an için bilinç düzeyinde olmayan ama bilinç düzeyine çıkabilecek herşeyi içerir. Kişisel bilinçaltı pek çok kişinin algıladığı bilinçaltı şekline benzer; akla kolayca getirilebilecek olan anıları ve bastırılmış olan diğerlerini kapsar. Ama içgüdüler, Freud teorisinin aksine, bunun dışındadır.

Jung'un insan zihni hakkındaki teorisine eklediği üçüncü bölüm aynı zamanda teorisini diğerlerinden çarpıcı bir biçimde ayırır; kollektif bilinçaltı. Bunu *ruhsal kalıtım* olarak da adlandırabiliriz. Burası bir tür olarak edindiğimiz tüm deneyimlerin depolandığı yerdir; hepimiz bu bilgiyle doğarız. Yine de hiçbir zaman doğrudan bunun bilincinde olamayız. Burası tüm deneyimlerimizi ve davranışlarımızı etkiler, en çok da duygusal olanları. Fakat biz bunu ancak dolaylı olarak, etkilerini görerek anlayabiliriz.

Kollektif bilinçaltının etkilerini diğerlerinden çok daha açık bir şekilde gösteren bazı deneyimler vardır: İlk görüşte aşk, deja vu (o anı daha önce yaşamışsınız hissi) ve birtakım sembolleri ve bazı mitlerin anlamını hemen farketme gibi deneyimlerin tümü dış gerçekliğimizin kollektif bilinçaltıyla ani kesişimi olarak düşünülebilir. Daha geniş anlamda düşündüğümüzde, tüm dünyadaki ve tüm zamanlardaki sanatçı ve müzisyenlerin paylaştığı yaratıcı deneyimler, tüm dinlerdeki mistiklerin ruhsal deneyimleri ya da rüyalarındaki, fantazilerdeki, mitolojilerdeki, peri masallarındaki ve edebiyattaki paralellikler kollektif bilinçaltına birer örnektir.

Buna güzel ve son zamanlarda oldukça tartışılan bir örnek de ölüme yaklaşma deneyimleridir. Ölüme oldukça yaklaştıktan sonra hayata döndürülen pek çok farklı kültürel altyapıya sahip bir çok insan birbirine oldukça benzeyen deneyimlerden söz etmiştir; bedenlerini terk ettiklerinden, bedenlerini ve onları çevreleyen olayları net olarak gördüklerinden, ucunda parlak bir ışık olan uzun bir tünele itildiklerinden ve kaybettikleri yakınlarının ya da dinsel figürlerin onları beklediğinden ve bu mutlu anı yaşarken bedenlerine geri dönmekten duydukları düş kırıklığından bahsetmişlerdir. -Belki de hepimiz ölümü bu biçimde deneyimlemek üzere yapıldık-

Arketipler

Kollektif bilinçaltını oluşturan öğelere arketipler –modeller- adı verilir. Jung onları dominantlar, mitolojik ya da ilkel figürler olarak da adlandırmıştır. Bir arketip, bir şeyi belirli bir yolla deneyimlemeye yönelik öğretilmemiş bir eğilimdir.

Arketipin kendine has bir biçimi yoktur, ama gördüğümüz ya da yaptığımız şeyler üzerinde “düzenleyici bir ilke” rolünü üstlenir. İşleyişi Freud’un teorisindeki içgüdülerin işleyişiyle aynıdır: Bir bebek başlangıçta sadece yiyecek bir şeyler ister, istediğinin ne olduğunu bilmez. Yine de içinde belli şeylerle tatmin edilip bazılarıyla edilemeyecek belli belirsiz bir arzu vardır. Büyüyen çocuk ise tecrübeyle birlikte açken çok daha belirgin bir şey istemeye başlar; bir şişe, bir kurabiye, ya da mantarlı pizza gibi..

Bir arketip uzaydaki bir kara deliğe benzer; orada olduğunu yalnızca içine çektiği madde ve ışık sayesinde anlayabilirsiniz.

Anne Arketipi

Atalarımızın hepsinin anneleri vardı. İçinde ya bir anne ya da anne yerine geçen bir figürün yer aldığı bir ortamda yetiştik. Gücsüz bebeklerken bizi besleyen kişi ile bağımlı olmaksızın yaşayamazdık. Bu da bizim bu evrimsel ortamı yansıtacak şekilde “tasarlandığımız” sonucunu doğuruyor: bir anne istemeye, onu aramaya, tanımaya, onunla ilgilenmeye hazır olarak dünyaya geldik.

Bu yüzden anne arketipi belli bir tür ilişkiyi, “annelik” ilişkisini tanımamızı sağlayan doğuştan gelen bir yeteneğimiz. Jung , bu konunun biraz soyut olduğunu ve bu arketipi dünyada, belirli bir kişi üzerinde –çoğunlukla kendi annelerimiz- yansıtma eğiliminde olduğumuzu söyler. Çevrede bu arketipi yansıtacak belli bir kişi bulunmadığında bile, bu arketipi kişiselleştirerek bir mitolojik “roman” karakteri haline dönüştürmeye çalışırız. Bu karakter, arketipi sembolize etmektedir.

Anne arketipi ilkel ana ya da mitolojideki toprak ana ile sembolize edilir; batı inanışlarında Havva ve Meryemle, ve kilise, ulus, veya bir orman ya da okyanus gibi daha kişisel sembollerle. Jung’a göre, zihnindeki anne arketipinin ihtiyaçları gerçek annesi tarafından karşılanamayan bir kişi ileriki yaşamında kilisede huzur aramaya veya kendini anavatanıyla özdeşleştirmeye, Meryem ana figürünü imgelemeye ya da denizde yaşamı seçmeye eğilim duyacaktır.

Mana

Öncelikle şu anlaşılmalıdır ki, bu arketipler, Freud’un içgüdüleri gibi biyolojik değillerdir. Daha çok ruhsal isteklerdir. Örneğin, eğer rüyanızda uzun cisimler gördüyseniz, Freud bunların phallus’u ve nihayetinde seksüel sembolize ettiği yorumunu yapabilir. Fakat Jung’un çok daha farklı bir bakış açısı vardır. Ona göre açıkça bir penis gördüğümüz rüyalar bile doyurulmamış

bir seks ihtiyacından daha farklı şeylere işaret ediyor olabilir.

İlkel topluluklardaki phallic sembollerin doğrudan seksle ilgili olup olmadıkları şüphelidir. Bunlar genellikle mana'yı, yani ruhsal gücü sembolize ederler. Bu semboller özel zamanlarda canlandırılarak toprağı bereketlendirmek, mahsulleri ya da balıkları artırmak veya birini iyileştirmek için çağrılmaktadırlar. Penis ve güç, semen ve tohum, gübre ve bereket arasındaki bağlantı bir çok kültür tarafından anlaşılmıştır.

Gölge

Seks ve yaşam içgüdüleri Jung'un sisteminde de genel olarak temsil edilmektedir. Onlar Jung'un gölge adını verdiği arketipin bir parçasıdır. İhtiyaçlarımızın hayatta kalma ve üreme içgüdüleriyle sınırlı olduğu, kendimizin bilincinde olmadığı ilkel insandan, "hayvan" geçmişimizden gelen bir parça.

Gölge, egonun karanlık yüzüdür; potansiyel kötülüğümüz genelde burada saklanmaktadır. Gerçekte gölgenin bir etiği yoktur; iyi ya da kötü değildir, tıpkı hayvanlardaki gibi. Bir hayvan yavrularını şefkatle sevme ve avlarını yiyecek için vahşice öldürme yeteneklerine sahiptir. Ama ikisini de yapmayı seçmez. Ne isterse onu yapar. O "masumdur." Fakat bizim insani bakış açımızdan, hayvanların dünyası vahşi ve acımasız görünür, bu yüzden de gölge, kişiliğimizin itiraf edemediğimiz yanlarının saklandığı bir çöp kutusu haline gelir.

Gölgenin sembolleri, yılan, ejderha, canavarlar ve şeytanlardır. Gölge çoğu zaman bir mağaranın ya da su dolu bir havuzun; kollektif bilincin girişinde bizi bekler. Bir daha rüyanızda şeytanla mücadele ettiğinizi gördüğünüzde fark edeceksinizdir ki mücadele ettiğiniz yalnızca kendinizdir.

Persona

Persona sosyal görüntümüzü temsil eder. Persona sözcüğü person –kişi ve personality –kişilik sözcükleriyle bağlantılıdır ve Latince maske anlamına gelen mask sözcüğünden gelmektedir. Persona kendinizi dış dünyaya göstermeden önce taktığınız maskedir. Her ne kadar bir arketip gibi başlasa da, onun farkına varduktan sonra kollektif bilinçaltından en uzak olan yanımız olduğunu görürüz.

Bu en iyi haliyle, toplumun bizden istediği rolleri yerine getirirken hepimizin vermek istediği “iyi imaj”dır. Fakat bu aynı zamanda insanların düşüncelerini ve davranışlarını yönlendirmek için kullandığımız “yanlış imaj” da olabilir. En kötüsü de bunu asıl doğamız zannedebilmemizdir. Bazen nasıl görünmek istiyorsak öyle olduğumuza inanırız.

Anima ve animus

Hayatta oynamak zorunda olduğumuz dişi ya da erkil rol kişiliğimizin –persona’nın bir parçasını oluşturur. Pek çok insan için bu rol fiziksel cinsiyetleriyle belirlenmektedir. Fakat Jung da Freud,

Adler ve diğerleri gibi, biseksüel bir doğaya sahip olduğumuzu hissetmiştir. Yaşamımıza bir fetus olarak başladığımızda, farklılaşmamış cinsel organlara sahiptik; bunlar ancak zamanla ve çeşitli hormonların etkisiyle dişi ya da erkek halini almıştır. Aynı şekilde bir bebek olarak sosyal yaşamımıza başladığımızda, sosyal açıdan ne erkek ne de dişiydik. Fakat neredeyse eşzamanlı olarak -pembe ve mavi kurdalalar gibi şeylerle – bizi yavaş yavaş erkeğe ya da kadına dönüştüren toplumun etkisine girmişizdir.

Tüm toplumlarda erkek ve kadın rollerinden beklentiler farklıdır; bu genellikle üremedeki farklı rollerimizi temel alır, fakat çoğu zaman tamamen geleneksel bir çok detayı da içerir. Günümüz toplumunda, hala bu geleneksel beklentilerin izlerini taşıyoruz. Kadınların hala daha şefkatli ve daha az agresif olmaları, erkeklerin ise hala güçlü ve duygusal açıdan dayanıklı olmaları beklenir. Jung'a göre bu beklentiler bizim potansiyelimizin ancak yarısını geliştirebildiğimizi gösterir.

Anima, erkeklerin kolektif bilinçaltındaki dişi yanı, animus ise kadınların kolektif bilinçaltındaki erkil yanı temsil etmektedir. İkisi birlikte "syzygy" olarak adlandırılır. Anima anlık ve sezgisel davranan genç bir kız, ya da bir cadı veya toprak ana olarak kişileştirilebilir. Genellikle derin duygusallık ve hayatın gücüyle bağdaştırılır. Animus yaşlı, bilge bir adam, bir sihirbaz, ya da çoğu zaman birden çok erkek olarak kişileştirilebilir ve bu figür genelde mantıklı, gerçekçi ve hatta tartışmacıdır.

Anima ya da animus genel anlamda kolektif bilinçaltıyla iletişim kurmamızı sağlayan arketiptir. Aynı zamanda aşk yaşamımızın büyük bir bölümünden de sorumludur. Biz, bir antik Yunan efsanesinde söylenildiği gibi, karşı cinste diğer yarımızı, Tanrıların bizden aldığı diğer yarıyı, ararız. İlk görüşte aşık olduğumuzda bu, zihnimizdeki anima ya da animus arketipine oldukça uyan biriyle karşılaştık demektir.

Diğer arketipler

Jung, arketiplerin basitçe listeleyip ezberleyebileceğimiz belli gruplara ayrılmadığını ve sabit bir sayılarının olmadığını söylemiştir. Bunlar içiçedir ve gerektiğinde birbirleri içinde kolaylıkla eriyebilirler ve mantıkları geleneksel türde değildir. Yine de Jung diğer belirgin arketiplere şu örnekleri vermiştir:

Annenin yanında başka aile arketipleri de vardır. Baba, genellikle bir rehber ya da bir otorite figürü olarak sembolize edilir. Ayrıca, aile arketipi de vardır. Bu, kan bağıını ve bilinçli nedenlerden daha derinlere inen bağları temsil etmektedir.

Ve çocuk; mitoloji ve sanatta çocuklarla, özellikle bebekler ve diğer küçük yaratıklarla temsil edilmiştir. Çocuk, geleceği, oluşu, yeniden doğuşu ve kurtuluşu sembolize eder. Batılılar kış dönümündeki Noelde İsanın doğuşunu kutlarken, bu dönem, güneşin kendilerine yeniden dönüşünü kutlayan kuzeydeki ilkel kültürler için de geleceği ve yeniden doğuşu temsil eder. Çocuk arketipi çoğu zaman diğer arketiplerle karışarak çocuk-tanrıya ya da çocuk-kahramana dönüşür

Çoğu arketip öykü karakteridir. Kahraman bunların başlıcalarındandır. O mana –güç kişiliğidir ve kötü ejderhaları yenen kişidir. O, temelde –bizim öykünün kahramanı olarak sembolleştirdiğimiz- egoyu simgeler ve zamanının çoğunda ejderhalar ve canavarlar kılığına bürünen gölgelerle savaşır. Ne yazık ki kahraman, bir pozisyon olarak seçilebilmek için fazlaca saftır. Sonuçta o, kolektif bilince giden yollara dikkat vermez.

Kahraman, sık sık bakireyi kurtarmak için yola çıkar. O, saflığı, masumiyeti ve tecrübesizliği temsil etmektedir. Kahramana yolunda yaşlı, bilge adam rehberlik eder. O animusun bir biçimidir ve kahramana kollektif bilincin doğasını gösterir. Karanlık baba arketipi ise gölgeyi, gücün karanlık yüzünün hakimini simgeler. Ayrıca bir hayvan arketipi de vardır; insanlığın hayvan dünyasıyla ilişkilerini temsil etmektedir. Kahramanın sadık atı buna bir örnek olabilir, yılanlar da çoğu zaman hayvan arketipinin sembolü olmuşlardır ve oldukça zeki oldukları düşünülür. Sonuçta hayvanlar doğalarına bizden çok daha yakınlardır.

Hakkında konuşulması daha güç bazı arketipler de vardır. İlk adam bunlardan biridir ve batı dininde Adem'le sembolize edilir. Bir diğeri Tanrı arketipidir; evreni anlamaya, olanlara bir anlam vermeye, herşeyi bir amacı ve bir yönü varmış gibi görmeye olan ihtiyacımızı gösterir.

Hermafrodit, hem dişi hem erkek, karşıtlıkların birleşimini temsil eder. Tüm arketiplerin en önemlisi ise benliktir. Benlik kişiliğin nihayi birliğidir ve çember, haç ve Jung'un da pek çok kez resimlediği mandala figürleriyle sembollenmiştir. Mandala, meditasyonda, dikkati merkezde yoğunlaştırmak için kullanılan bir çizimdir; bu bir geometrik figür gibi olabileceği gibi renkli camdan bir pencere de olabilir. Benliği en iyi temsil eden kişiliklendirmeler mükemmelliğe ulaştıklarına inanılan İsa ve Buda gibi figürler olmasına rağmen, Jung mükemmelliğe gerçek anlamda ancak ölüm anında ulaşabileceğini düşünmektedir.

İnsan aklının dinamikleri

Zihnin bileşenlerinden onların işleme ilkelerine gelelim. Jung, bize 3 temel ilke sunmuştur.

Bunlardan ilki Karşıtlıklar İlkesi'dir. Her istek hemen bir karşıtına da işaret eder. Örneğin, eğer içimde iyi bir düşünce varsa, derinlerde başka bir yerde karşıt bir kötü düşünce bulunmaktadır. Aslında temel nokta şudur: İyilik anlayışına sahip olabilmem için, bir kötülük anlayışım da olması gerekir, tıpkı yükselişlerin düşüşler olmadan, siyahın beyaz olmadan varolamayacağı gibi.

Jung'a göre, zihnin gücünü (ya da libidosunu) yaratan karşıtlıklardır. Bu bir pilin artı ve eksi uçlarına ya da bir atomun bölünüşüne benzer. Enerjiyi yaratan zıtlıklardır; güçlü bir zıtlık güçlü enerji, zayıf bir zıtlık zayıf enerji ortaya çıkarır.

İkinci ilke, Eşitlik İlkesidir. Zıtlıktan doğan enerji her iki tarafa da eşit bir şekilde dağıtılır. Buna örnek olarak 10-11 yaşlarında başımdan geçen bir olayı anlatayım. O yıllarda zaman zaman yaralanmış, kötü durumdaki orman hayvanlarını iyileştirmeye çalışıyordum. Fakat korkarım bunu yaparken sık sık onlara daha çok zarar vermiştim. Bir keresinde yavru bir kuşu iyileştirmeye çalışıyordum. Fakat onu kaldırırken bir an onu elimle ne kadar kolayca ezebileceğim düşüncesi aklımdan geçti ve sarsıldım. Bu düşünceden hiç hoşlanmamıştım, ama düşünce yadsınamaz biçimde oradaydı. Yani o yavru kuşu elimde aldığımda, ona yardım etmeye yönelik bir enerjim vardı, ama aynı zamanda içimde onu ezmek için de eşit miktarda bir enerji vardı. Ben kuşa yardım etmeye çalıştım ve enerji birtakım davranışlara dönüşerek yardım eylemini oluşturdu. Peki ya diğer enerji? Ona ne oldu?

Bu, gerçekleştirmediğiniz isteğe karşı tutumunuza bağlıdır. Eğer bu isteği kabullenir, onunla yüzleşir ve bunun bilincinde davranırsanız, bu enerji zihninizin genel anlamda gelişmesini sağlar; diğer bir deyişle büyürsünüz.

Ama bunun yerine, bu kötü isteği hiç bir zaman duymamış gibi davranırsanız, onu inkar eder ve bastırırsanız, enerji bir “kompleks” in oluşumunda kullanılacaktır. Kompleks, bir konu etrafında kümelenen bastırılmış düşünceler ve duygular paternidir. Eğer bir an için de olsa kuşu ezme fikrinin aklınızdan geçtiğini inkar ederseniz, bu düşünceyi gölgenin (karanlık yanınızın) önerdiği bir biçime sokabilirsiniz. Eğer biri duygusal yanını inkar ediyorsa, duygusallığı anima –dişi yan-arketipi içinde kendine bir yer bulabilir.

Sorun işte buradadır: Eğer tüm yaşamınız boyunca yalnızca iyiymişsiniz gibi davranırsanız –sanki yalan söylemeye, aldatmaya, çalmaya ve öldürmeye kapasiteniz yetmiyormuş gibi -, her iyilik yapışınızda diğer yanınız gölgenin etrafında bir kompleks içine girer. Bu kompleks kendine göre bir yaşam yaratmaya başlayacak ve sizi ele geçirecektir. Bir anda kendinizi küçük yavru kuşların üzerinde zıpladığınız karabasanlar görürken bulabilirsiniz. Eğer uzun sürerse, kompleks sizi yenebilmekte ve size sahip olabilmektedir; bu çift kişilik gelişimine kadar varabilir.

Son ilke, Entropi İlkesidir. Bu, karşıtlıkların bir araya gelme eğilimidir, böylece enerji azalabilir. Jung bu fikri fizikten almıştır; entropi tüm fiziksel sistemlerin bir sona doğru işlemeye olan eğilimine verilen addır, Böylece tüm enerji düzgün biçimde dağılabilecektir. Örneğin odanın bir köşesinde bir ısıtıcınız varsa, sonunda tüm oda ısınacaktır.

İnsanlar gençken karşıtlıklar uç noktadadır, bu yüzden oldukça çok enerjiye sahibizdir. Yaşlandıkça, pek çoğumuz farklı yönlerimizle daha iyi başa çıkarız. Daha az saf idealistizdir, ve hepimizin iyi ve kötünün bir karışımı olduğumuzu fark ederiz. Karşı cins bize daha az tehlikeli görünür ve giderek androjenleşiriz. Yaşlılıkta kadın ve erkek fiziksel olarak bile daha çok birbirine benzer. Karşıtlıklarımızın üzerinde düşünebilme ve benliğimizin her iki yanını da görme sürecine, “geçiş” *transcendence*- adı verilir.

Benlik

Jung'a göre, yaşamın amacı benliği tanımaktır. Benlik, tüm karşıtlıkların ötesine geçişi ve kişiliğinizin her yönünün eşit olarak sergilenmesini temsil eder. Artık ne kadın veya erkek ne ego veya gölge, ne iyi veya kötü ne bilinçli veya bilinçsizsinizdir, tüm bunları birlikte yaşarsınız. Hem bir birey, hem de yaratılışın bütünlüğüsünüzdür, ve ikisi de değil.

Bunu zihniniz için yeni bir merkez, daha dengeli bir pozisyon olarak düşünebilirsiniz. Gençken, egoya yoğunlaşır ve kişiliğin önemsiz detayları hakkında hayıflanırız. İleriki yaşlarda ise, biraz daha derine odaklanır ve herkese, tüm hayata, hatta evrene daha fazla yakınlaşırız. Benliğini tanıyan bir kişi daha az bencil olacaktır.

EŞZAMANLILIK

Kişilik teorisyenleri uzun yıllar psikolojik süreçlerin mekanizma şeklinde mi yoksa teleoloji yoluyla mı işlediğini tartışmışlardır. Mekanizma düşüncesine göre, süreçler neden-sonuç ilişkisiyle işler. Birşey bir diğerine yolaçar ve diğeri başkasını doğurur, ve bu böyle gider, böylece şu anı geçmiş belirlemiş olur. Teoloji düşüncesinde ise gelecekteki bir durum hakkındaki fikirlerimizle yönlendiriliriz, amaçlar, anlamlar, değerler gibi şeylerle. Mekanizma determinizm ve doğa bilimleriyle ilişkilidir. Teoloji ise özgür irade ile bağlantılıdır.

Psikoloji tarihinde, Freudyenler ve davranış bilimciler daha çok mekanizmacı olarak, neo-Freudyenler, hümanistler ve varoluşçular ise teleolojist olarak görülür. Jung, bunların her ikisinin de rolü olduğuna inanır ve ayrıca üçüncü bir alternatif daha ekler; eşzamanlılık.

Eşzamanlılık birbirine neden-sonuç ilişkisiyle ya da teleolojik olarak bağlı olmayan, yine de aralarında anlamlı bir bağ olan iki olayın gerçekleşmesini anlatır. Jung, birbiriyle ilgisiz gibi görünen olayların aslında bilmediğimiz bir bütünün parçaları olduğu için eşzamanlı meydana geldiğini söylemiş ve haberci rüyaları buna örnek göstermiştir. İnsanlar zaman zaman rüyalarında birşeyler görürler, örneğin sevdikleri biriyle ilgili bir olayı ve ertesi gün gördüklerinin gerçekleşmiş olduğunu görürler. Bazen bir arkadaşımızı aramak için telefonu kaldırırız ve arkadaşımızın zaten hatta olduğunu görürüz. Çoğu psikolog bunları rastlantı olarak adlandıracak ya da gerçekleşme ihtimallerinin düşündüğümüzden çok daha fazla olduğunu göstermeye çalışacaktır. Jung ise bunların, bizim insanlarla ve genel anlamda doğayla kolektif bilinç yoluyla nasıl bağlandığımızı gösteren işaretler olduğunu söyler.

Jung kendi dini inançları hakkında pek ipucu vermemiştir. Yine de eşzamanlılıkla ilgili bu olağandışı düşünce Hintlilerin gerçekliğe bakış açısıyla kolaylıkla açıklanabilmektedir. Hint düşüncesine göre, kişisel egolarımız okyanustaki birer ada gibidir: Oradan kendi dünyamıza ve birbirimize bakarız ve birbirimizden ayrı varlıklar olduğumuzu düşünürüz. Göremediğimiz şey ise, birbirimize suların dibindeki okyanus katı ile bağlı olduğumuz gerçeğidir.

Hint inanışlarında dış dünyaya maya –ilüzyon- adı verilir ve Tanrının rüyası ya da Tanrının dansı olarak düşünülür. Onu yaratan Tanrıdır, fakat kendi başına bir gerçekliği yoktur. Kişisel egolarımız jivatman, yani kişisel ruhlarımız olarak tanımlanır. Fakat onlar da ilüzyonun bir parçasıdır. Gerçekte tek ve bir olan Tanrı Atman'ın birer uzantısıyızdır; o kimliğini unutarak tamamen ayrı ve bağımsız olmuş, biz olmuştur. Fakat hiçbir zaman tamamıyla ayrı değildir.

Öldüğümüzde uyanır ve başlangıçta kim olduğumuzu fark ederiz: tanrı.

Hayal kurduğumuzda ya da meditasyon yaptığımızda kişisel bilincimizin derinliklerine iner, gerçek benliğimize, kolektif bilince gittikçe daha çok yaklaşırız. Bu ruh hali içindeyken, diğer egolarla –diğerleriyle iletişime de özellikle açığızdır.

Eşzamanlılık Jung'un teorisini nadir teorilerden biri haline getirmiştir; eşzamanlılık sadece parapsikolojik fenomenlerin üstünde değildir, aynı zamanda onları açıklamaya çalışmaktadır.

Biyografi

Carl Gustav Jung, 26 Temmuz 1875'te İsviçre'de küçük bir köy olan Kessewill'de doğdu. İyi bir eğitime sahip geniş bir aile ile çevriliydi, aralarında bir kaç rahip ve aykırı sayılabilecek kişiler de vardı.

6 yaşında Latince öğrenmeye başlayan Jung'un dil bilime ve edebiyata, özellikle antik edebiyata derin bir ilgisi vardı. Jung, pek çok modern Avrupa dilinin yanı sıra Eski Hint kutsal kitaplarının dili olan Sanskritçe de dahil bir çok eski dilde yazılan yazıları okuyabiliyordu.

İlk kariyer seçimi arkeoloji olmasına rağmen, Basel Üniversitesinde Tıp okuyan Jung, ünlü nörolog Krafft-Ebing'le çalışırken kariyerine psikiyatride devam etmeye karar verdi.

Mezuniyetinin ardından Zürih'teki Burghoeltzli Akıl Hastanesinde görev alan Jung, burada şizofreni uzmanı (ve şizofreninin isim babası) Eugene Bleuler ile birlikte çalıştı. Bir Freud hayranı olan Jung, onunla 1907'de Viyana'da tanıştı. Anlatılanlara göre, tanıştıktan sonra Freud o gün için tüm randevularını iptal etmiş ve birlikte 13 saat boyunca durmadan konuşmuşlar. Freud sonunda Jung'u psikoanalizin prensi ve kendi mirasçısı olarak görmeye başlamıştı.

Fakat Jung hiçbir zaman için Freud teorisini tamamen benimsemedi. Aralarındaki ilişki 1909'da Amerikaya yaptıkları bir gezi sırasında soğuklaşmaya başladı.

Birinci Dünya Savaşı Jung için oldukça acı veren bir kişilik testi dönemi olmuştur. Bu aynı zamanda, dünyanın şimdiye kadar gördüğü kişiliğe dair en ilginç teorilerden birinin de başlangıcını oluşturur.

Savaştan sonra Jung bir çok yer gezdi; Afrikadaki, Amerikadaki ve Hindistandaki kavimleri inceledi. 1946'da emekli oldu ve 1955'de eşinin ölümünden sonra gözlerden uzak yaşadı. 6 Haziran 1961'de Zürih'te öldü.

Kaynak: Dr. C. George Boeree